

Trine Nesland

ADSE2400 Informasjonsarkitektur – oppgave 2

Innlevert 20. mai via Fronter.

Antall sider inkl. forside: 19

Bachelor i arkiv og dokumentbehandling.

Høgskolen i Oslo og Akershus, Institutt for arkiv-, bibliotek- og informasjonsfag.

Innhold

Innledning.....	3
1.1 Nettstedets innhold.....	3
1.2 Forbedring av eksisterende arkitektur.....	3
1.3 Organisering av innhold.....	6
1.4 Navigering og søk.....	8
1.5 Innholdstyper.....	10
1.6 Metadata.....	12
Illustrasjoner (designdokumenter).....	16
Oppsummering.....	19
Kilder.....	19

Innledning

I denne andre delen av eksamensbesvarelsen i emnet Informasjonsarkitektur ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), har jeg igjen valgt å ta for meg nettsidene til Arkivverket, www.arkivverket.no.

Besvarelsen består av mine svar på spørsmålene som er gitt i oppgaveteksten. Til sammen utgjør besvarelsen et design av en ny informasjonsarkitektur for Arkivverkets nettsider. Jeg har forsøkt å unngå å gjenta beskrivelser og forklaringer av begreper eller konsepter fra den første delen av eksamensbesvarelsen. Der det har vært nødvendig, har jeg forsøkt å referere til relevante deler i besvarelsens del 1, men stort sett gjelder det at denne delen av besvarelsen bør leses i sammenheng med besvarelsens del 1.

Jeg har forsøkt å se for meg et relativt realistisk scenario der Arkivverket har bestemt seg for å endre nettstedet sitt for bedre å imøtekomme Arkivverkets ulike brukergrupper, og jeg har besvart spørsmålene med dette i bakhodet. Det innebærer at ideene mine ikke er de mest innovative og spennende, men forhåpentligvis har jeg klart å skissere et scenario som kunne ha funnet sted i virkeligheten.

1.1 Nettstedets innhold

Besvares ikke ettersom jeg har valgt samme nettsted som i forrige deleksamensoppgave.

1.2 Forbedring av eksisterende arkitektur

a. Hva er svakhetene med den eksisterende informasjonsarkitekturen?

Slik jeg ser det, er det i hovedsak tre store svakheter med Arkivverkets nettsted. For det første fremstår det ikke klart hva nettstedet egentlig inneholder, og hvem det retter seg mot. Jeg antar at en del av grunnen til dette er at Arkivverket har flere, svært ulike brukergrupper, og behovene til de ulike brukerne varierer mye. Nettstedet tar i liten grad høyde for dette i sin oppbygging, hvilket fører til at det fremstår rotete, forvirrende og kanskje til og med irrelevant for enkelte brukere, i det minste for brukere som ikke allerede er godt kjent med nettstedet.

For det andre gir nettstedets nettkart en lite intuitiv inngang til informasjonen, og organiseringssystemet fremstår tilfeldig og lite konsekvent. Til slutt har

søkefunksjonaliteten et stort forbedringspotensial. Presentasjonen av treffene er til dels uforståelig, og søkefunksjonaliteten takler ikke at brukere kan finne på å bruke ulike stavemåter (for eksempel «slektsforskning», «slektsforskning» eller «slektsgransking»), når de søker. Dette er naturligvis en stor ulempe for brukerne, som nødvendigvis må klare å finne informasjonen før de kan bruke den (Morville & Rosenfeld, 2007, s. 239)

b. Hva vil du gjøre annerledes og hvorfor?

De fleste nettsideprosjekter innebærer å endre og forbedre eksisterende løsninger. I slike tilfeller er det lurt å begynne med å undersøke informasjonen man allerede har om hvordan brukerne bruker nettstedet og hvilke problemer som vanligvis oppstår. (Morville & Rosenfeld, 2007, s. 247). Hvis dette hadde vært et reelt prosjekt der målet var å utvikle en bedre versjon av arkivverket.no, ville det vært nyttig å starte nettopp hos brukerne. Prosjektstrategien og nettstedets design ville deretter bli utviklet på bakgrunn av brukerdataene.

Det er også andre mulige utgangspunkt for oppbyggingen av informasjonsarkitekturen enn brukerpreferanser og -erfaringer. I herværende tilfelle kunne et alternativ være å ta utgangspunkt i Arkivverkets virksomhetsstrategi, og bygge informasjonsarkitekturen opp slik at den i størst mulig grad gjenspeiler denne. Det er imidlertid ikke sikkert at resultatet ville blitt overveldende annerledes med dette utgangspunktet enn med mitt utgangspunkt, som altså er å brukergruppespesialisere inngangen til informasjonen på nettstedet.

Den største enkeltstående forandringen jeg vil gjøre med arkivverket.no er med andre ord å starte med en brukerinnlagt inngang til informasjonen. Som jeg skrev i eksamensbesvarelsens del 1 (s. 4), har arkivverket.no to hovedgrupper av brukere:

1. Privatpersoner eller grupper av privatpersoner som ønsker å benytte seg av arkivmateriale som Arkivverket har i sin varetakt.
2. Virksomheter og andre offentlige organ som trenger å finne frem til ressurser og informasjon på nettstedet, for eksempel informasjon om lovverk, Noark eller Arkivverkets tilsyns- og veiledningsvirksomhet.

Blant brukerne i den første gruppen finner vi både «hobbybrukere», for eksempel slektsforskere og historieinteresserte, samt rettighetsbrukere, som er brukere som trenger informasjon om egen person eller egne familieforhold, for eksempel til bruk i utforming av rettighetskrav, oppreisningskrav eller annet.

Det vil være nyttig å skape et skille mellom Arkivverkets historieformidlingsarbeid, arbeidet med å hjelpe rettighetsbrukere og arbeidet rettet mot virksomheter og offentlig forvaltning, ettersom dette er tre vidt forskjellige områder som i liten eller ingen grad griper inn i hverandre. Brukerne trenger også færre mulige veier til informasjonen, slik at de ikke blir usikre på om informasjonen de har funnet er den riktige eller den mest oppdaterte. Nettkartet bør støtte dette med en visuelt og logisk mer gjennomtenkt løsning. Til slutt må søkefunksjonaliteten forbedres, i det minste slik at søkemotoren tar høyde for søk etter synonymer.

Det er ikke slik at endringer av eksisterende nettsider må innebære å endre absolutt alt ved nettstedet. Det ligger mye god informasjon på Arkivverkets sider, og min hensikt her er først og fremst å endre inngangen til informasjonen og gjøre enkelte grep som forhåpentligvis vil kunne bedre brukernes opplevelse av nettstedet generelt, samt brukernes opplevelse av mulighetene de har til på egen hånd å finne det de er ute etter å finne.

c. På hvilken måte vil det være lettere å finne informasjon med den nye informasjonsarkitekturen? Begrunn svaret.

Med den nye informasjonsarkitekturen vil brukerne kun måtte forholde seg til informasjon som er relevant for dem. Brukere som ønsker å starte med slektsgransking vil ikke bli vist informasjon om Arkivverkets tilsyns- eller veiledningsarbeid og vice versa. Informasjonen spisses og spesialiseres basert på hvem brukeren er, og hva man antar at han ønsker å finne informasjon om. Samtidig, hvis man lykkes med en slik organisering av informasjonen, vil man kanskje ikke i like stor grad som ellers trenge å støtte seg på nettstedets søkefunksjonaliteten, ettersom utvikling og vedlikehold av systemene som gir *god* søkefunksjonalitet kan være svært krevende, jf. spm. 1.5 b. og 1.6 nedenfor.

d. Hvordan tror du din (nye) informasjonsarkitektur vil kunne påvirke bruken av nettstedet etter at endringene er gjort? Begrunn svaret.

Den største endringen i denne sammenhengen tror jeg vil være at brukere opplever at det blir lettere og raskere å finne informasjonen de er på jakt etter. Særlig vil dette gjelde nye brukere av nettstedet som blir veiledet dit de skal av informasjonsarkitekturen, fremfor at de mer eller mindre på egen hånd må tenke seg frem til hvor de bør klikke for å komme dit de (tror de) skal.

I en større sammenheng vil en bedre informasjonsarkitektur kunne bidra til å heve Arkivverkets anerkjennelse og status, ettersom god informasjonsstruktur og gode og effektive muligheter for frem- og gjenfinning er viktige kvalitetsaspekter ved en arkivinstitusjon.

1.3 Organisering av innhold

a. Hvordan vil du bruke grupperingsmetoder til å kategorisere innhold?

Som nevnt over, ønsker jeg å bruke en subjektiv grupperingsmetode innledningsvis på nettstedet, altså gruppering etter brukergruppe. Jeg vil fortsette å bruke subjektiv grupperingsmetode også ellers på nettstedet, ettersom det motsatte, å bruke eksakte grupperingsmetoder (for eksempel alfabetisk gruppering eller gruppering etter nummereringer), som hovedregel vanskelig lar seg gjøre med den informasjonen som finnes på arkivverket.no. Et unntak er dataene i Digitalarkivet, som må sorteres på eksakte måter, for eksempel alfabetisk, etter årstall, husnummer, kommunenummer osv.

b. Hva slags organiseringsstruktur vil du bruke? Begrunn svaret.

Arkivverkets nettsted er stort sett hierarkisk oppbygget. Man har også brukt hypertekst i enkelte tilfeller for å koble informasjon på ulike sider sammen. Digitalarkivet er imidlertid et unntak. Her har man brukt en databaseorientert organiseringsstruktur.

Slik jeg ser det, er det ingenting i veien for fortsatt å ha en hierarkisk organiseringsstruktur som hovedstruktur i den nye informasjonsarkitekturen. Ettersom hierarkiske organiseringsstrukturer er vanlige i samfunnet generelt, og for

så vidt også i arkivsammenheng spesielt, vil en slik organisering av informasjonen kunne oppleves trygt og kjent for brukerne, som vil kunne bevege seg «nedover» i hierarkiet og finne mer og mer spesifikk informasjon tilpasset sin brukergruppe.

En hierarkisk organiseringsstruktur vil altså passe godt med Arkivverkets «merkevare» som trygg og solid bevarer av informasjon. Samtidig vil man kunne gjenbruke mange av strukturene som allerede finnes på nettstedet, hvilket vil gjøre arbeidet med utvikling av den nye informasjonsarkitekturen lettere.

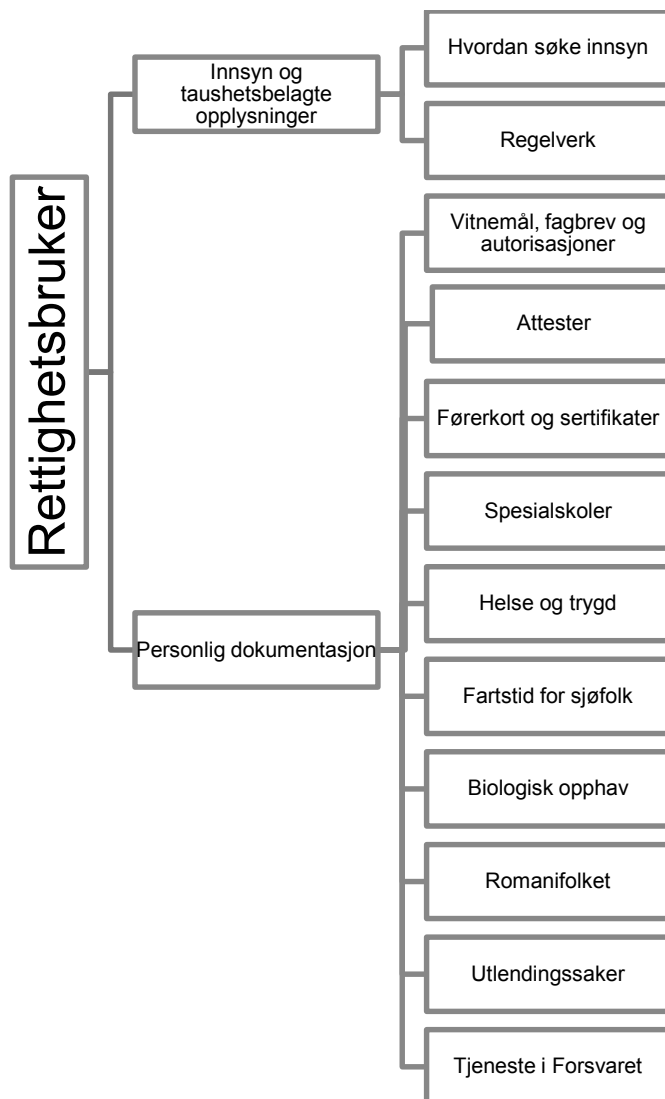
c. Hvordan vil du bruke navngivning/labels for å forenkle søk og navigering? Gi eksempler.

Merkelappsystemet på arkivverket.no er lite intuitivt og konsekvent, og bør forbedres. Et slikt forbedringsarbeid innebærer å gjennomgå hele organiseringsstrukturen på nettstedet og tilpasse hierarkiet og beskrivelsene av hierarkiet til de ulike brukergruppene.

Data fra brukerundersøkelser ville vært et godt sted å starte arbeidet med merkelapper på arkivverket.no. Da ville det vært mulig å ta hensyn til brukernes oppfatninger av hvilken informasjon som hører til under de ulike merkelappene og også rydde opp i problemer med bruk av fagsjargong osv. Det er ønskelig at det vil bli færre merkelapper/kategorier i den nye informasjonsstrukturen.

For rettighetsbrukerne vil merkelappsystemet kunne se ut som i figuren øverst på neste side. Her har jeg hentet merkelappene på laveste nivå under «Personlig dokumentasjon» fra dagens merkelappsystem, mens inndelingen på de to øverste nivåene er en del av den nye informasjonsarkitekturen.

Det laveste nivået kan naturligvis også revideres, men dette forutsetter at man er villig til å legge langt større ressurser i arbeidet enn om man gjenbraker deler av det gamle merkelappsystemet. Det er heller ingenting i veien for å gjøre dette arbeidet i etapper, slik at de store endringene gjennomføres først, før man i senere faser har et større fokus på detaljene.

1.4 Navigering og søk

a. Hva slags hjelpemidler skal finnes for navigering på nettstedet?

Arkivverket.no har i dag to globale menyer i øvre halvdel av nettstedets første side. I den nederste av de to er merkelappene i overkant tvetydige, for eksempel merkelappen "Tema", som vi vanskelig kan forstå hva inneholder uten å klikke på den. Å ha menyer som gir brukerne rask tilgang til informasjon er nyttig, men kun så lenge menyene ikke skaper forvirring og usikkerhet.

Jeg ønsker fortsatt å ha en global meny øverst i bildet på nettstedet. Denne skal vises på alle sider. Jeg vil også fortsette å vise den hierarkiske menystrukturen på de ulike sidene, slik at brukeren til enhver tid vet hvor han befinner seg. I tillegg vil jeg ha et

godt utviklet nettkart, som i en trestruktur (et hierarki) viser hvordan nettstedet er bygget opp, hva det består av og hvordan de ulike sidene henger sammen.

b. Hvilke søkemuligheter skal tilbys på nettstedet?

Det er avgjørende at søkefunksjonaliteten på arkivverket.no bedres. Hvis ikke, er det nesten like greit at den fjernes. Det er imidlertid mitt utgangspunkt at siden fortsatt skal ha muligheter for å søke etter informasjon, særlig ettersom dette er funksjonalitet som de fleste brukere forventer å finne når de besøker et nettsted.

For å bedre søkefunksjonaliteten, må det arbeides betraktelig med å utvikle et kontrollert (og konsekvent) vokabular. For eksempel må man ta høyde for ulike brukeres ulike preferanser i valg av søkeord, og ordenes mulige ulike stavemåter. I tilknytning til søkefunksjonaliteten ønsker jeg at brukerne også skal kunne hente frem en tesaurus, som viser hvilke søkeord som er aktuelle og hvordan de forholder seg til hverandre, slik at brukerne også kan bruke dette som et hjelpemiddel til å finne frem til det de leter etter.

I arbeidet med utvikling av søkefunksjonaliteten på nettstedet, ville det vært spesielt nyttig å ha brukerdata å jobbe ut fra. Å vite hvilke søkeønsker brukerne har, hvilke problemer de jevnlig støter på, hvordan de ønsker å få informasjonen presentert og hvordan de velger å utforme søkene sine, ville formodentlig gitt en søkefunksjonalitet av opplevd høyere kvalitet.

c. Hvordan skal søketreffene presenteres?

Søketreffene skal vises med overskrift, et kort utdrag av teksten på siden, dato og en angivelse av hvor i hierarkiet treffet hører til. Brukerne skal kunne velge forhåndsvisning av siden, slik at de kan ta en rask titt før de eventuelt velger å navigere til siden. Da vil brukerne raskt kunne skille ut det de mener ikke er relevant for seg. Dagens angivelse av relevans bør fjernes.

d. Hvilke muligheter skal finnes for kombinerings av søk og navigering?

I tilknytning til hver side med informasjon på nettstedet skal brukerne bli presentert for tilknyttede sider, eller sider som inneholder beslektet informasjon. Arkivverket gjør dette i dag, i en hypertekst-basert navigeringsstruktur som de kaller

«Snarveier», «Les mer» og «Sjå også», som man finner på utvalgte sider på nettstedet. Denne funksjonaliteten er god, og må videreføres i den nye informasjonsarkitekturen.

Søkeresultatene skal også kunne vises i hierarkiet, ved å hente opp nettkartet og vise hvor treffet hører hjemme. Slik kan brukeren se om han er på rett sted ut fra hva han hadde tenkt seg, og om det er annen informasjon i nærheten av treffet som kan passe bedre med det han er på jakt etter.

1.5 Innholdstyper

- a. Hva slags webdokument-typer finnes/skal finnes på nettstedet? Beskriv både hva disse brukes til å hva slags format de finnes i. Her skal du ta med alt du kan finne.**

Dagens arkivverket.no inneholder stort sett tekstdokumenter (html-dokumenter), men enkle illustrasjoner (bilder i .jpg-format). Det finnes også noen filmsnutter. Digitalarkivet er primært en databaseportal (nettstedet presenterer dataene i databasen). Det er lagt opp til svært lite interaksjon og kommunikasjon med brukere av arkivverket.no, verken chat-funksjon eller kommunikasjon via nettskjemaer.

Arkivverket har flere funksjoner, men fortjenest salg og nyvinning er ikke blant dem. Arkivverket som depotinstitusjon skal være en trygg forvalter av dokumentasjonen vi som samfunn har funnet det tjenelig å bevare. Dette bør gjenspeiles i informasjonsarkitekturen. Det må være en balanse mellom brukervennlighet og faglig integritet og profesjonalitet. Interaktivitet bør dermed ikke være det viktigste på nettstedet. Man bør snarere vektlegge en konsekvent og «ren» fremstilling av informasjonen og tjenestene man antar at den aktuelle brukeren har størst behov for.

På bakgrunn av ovennevnte vil jeg i hovedsak videreføre eksisterende innholdstyper på arkivverket.no. Den viktigste innholdstypen er det alminnelige html-dokumentet med tekstlig informasjon og illustrasjoner i form av bilder. I enkelte tilfeller vil det være aktuelt å publisere dokumenter for eksempel i PDF-format. Dette vil kunne

gjelde for ulike strategidokumenter, møtereferater, dokumenter som er vedtatt av Arkivverkets ledelse osv.

Ved siden av dette kommer filmene som Arkivverket har laget, som i dag er publisert på nettstedet via Youtube-integrasjoner. Det er også viktig at kommunikasjonskanalene som presenteres er konsekvente. Arkivverket har mange underliggende enheter, og disse bør alle enten oppgi e-post, postadresse og telefonnummer som kommunikasjonskanal, eller så bør det utvikles likelydende nettskjemaer for alle enhetene. En kombinasjon kan så klart også fungere godt, så lenge man ikke forsetter slik som i dag, der kontaktpraksis varierer mellom de ulike enhetene.

Skissen over er lite innovativ, men, som nevnt, bør ikke innovasjon nødvendigvis være Arkivverkets primære fokus. Solid og konsekvent presentasjon av informasjonen og tilrettelegging for alle typer brukere (her i betydningen brukere i alle aldre og med alle grader av kjennskap til bruk av Internett og datateknologi), bør være det som får mest oppmerksomhet.

b. Hvordan bør de forskjellige dokumenttypene «tagges» for å forenkle gjenfinning?

Det er ulike måter å merke dokumenter med metadata på for å lette gjenfinning av dem. Man kan bruke ulike typer kontrollerte vokabularer, eksempelvis autoritetsfiler (eng.: *authority files*), som gir en oversikt over foretrukne termer (for eksempel «slektsforskning» fremfor «slektsgransking»), klassifikasjonsskjemaer/taksonomier, som er hierarkiske ordninger av brukte termer, eller tesauruser, som (enkelt sagt) gir en omfattende oversikt over konsepter, termer og deres sammenheng. I tillegg til dette finnes ulike typer «sosiale» måter å merke dokumenter på, som kan resultere i det som gjerne kalles «folksonomier».

Arkivverket bør først og fremst utarbeide en konsekvent strategi for hvordan dokumenter merkes på nettsiden, jf. spm. 1.6 a. nedenfor. Å gi brukere mulighet til å merke dokumenter med egenvalgte ord og uttrykk, eventuelt også mer utfyllende kommentarer, kan også være nyttig, men kanskje spesielt i tilfeller der det er historisk materiale som presenteres (det er mindre sannsynlig at brukere fra

offentlige organ eller virksomheter vil benytte seg av en slik mulighet). Muligheter for slike brukerbidrag kan fungere som et virkemiddel i arbeidet for å «åpne» Arkivverket og senke terskelen for å ta kontakt (brukere kan kvie seg for å henvende seg til en virksomhet som gjerne oppfattes å «vokte» informasjonen mer enn å ville dele den). Samtidig vil brukerbidrag muliggjøre at folk med like interesser kommer i kontakt med hverandre, til felles nytte for alle.

1.6 Metadata

- a. Hva slags type kontrollert vokabular vil være mest hensiktsmessig å inkludere på nettstedet? Diskuter ulike alternativer og begrunn svaret. Diskuter gjerne også dette i sammenheng med brukernes informasjonsbehov.**

Valg av typen kontrollert vokabular henger sammen med hvordan man ønsker at dokumenter skal merkes for best mulig gjenfinning på nettstedet, jf. spm. 1.5 b. ovenfor. Som tidligere nevnt bør første prioritet for Arkivverket være at brukerne finner det de leter etter raskt og at det de finner er den korrekte og mest oppdaterte informasjonen.

Arkivverket har flere muligheter her, men det er utvilsomt at man vil ha nytte av å utvikle og bruke en tesaurus for nettstedet. Denne vil kunne ha flere funksjoner, og vil kunne brukes både av eksterne og interne brukere. Eksterne brukere vil kunne navigere i de ulike ordene på jakt etter aktuelle (og korrekte) søkeord, mens interne brukere vil kunne bruke oversikten når de skal merke dokumenter som publiseres på nettstedet. Tesaurusen vil beskrive synonymer, vise sammenhengen mellom ord på bokmål og ord på nynorsk, slik at brukere som søker på bokmål vil kunne få treff i dokumenter skrevet på nynorsk og vice versa, vise hvilke ord og stavemåter som er foretrukket og hvordan de ulike ordene henger sammen (hierarkisk).

I første omgang bør Arkivverket fokusere på synonymer og entydig bruk av termer (foretrukne termer; autoritetsfiler). Dette kan etter hvert utvikles videre til en fullstendig tesaurus som er overgripende for hele nettstedet, og på sikt kanskje også for hele Arkivverkets virke. Tesaurusen kan også knyttes sammen med Arkivverkets arkivnøkkel.

- b. Lag et komplett sett med Dublin Core-elementer (de 15 basiselementene) som beskriver nettstedet. Dublin Core-elementene skal relateres til nettstedets førsteside.**

The Dublin Core Metadata Element Set er en internasjonal standard i «Information and documentation»-familien. Dublin Core har eksistert som ISO-standard siden 2009, men har en historie som strekker seg tilbake til midten av 1990-tallet. Standarden består av femten grunnelementer som kan brukes til å beskrive ulike ressurser. Hva som er en ressurs defineres av standarden som «anything that can be identified», hvilket åpner for en rimelig bred anvendelse av standarden. (ISO 15836:2009 Information and documentation – The Dublin Core metadata element set).

Med utgangspunkt i tabellen som beskriver hvert metadataelement i ISO 15836 kapittel 4, har jeg laget et sett Dublin Core-elementer for Arkivverkets nettsted (førstesiden). Jeg har utelatt kolonnen «Remarks» i gjengivelsen nedenfor, og heller lagt til en kolonne med de aktuelle dataene for arkivverket.no (til høyre i tabellen, uthevet tekst).

Element name	Label	Definition	Data
title	Title	name given to the resource	arkivverket.no
creator	Creator	entity primarily responsible for making the resource	Arkivverket
subject	Subject	topic of the resource	Forside nettsted arkivverket.no
description	Description	account of the resource	Arkivverket.no er nettstedet til Arkivverket (Riksarkivet og statsarkivene) i Norge.
publisher	Publisher	entity responsible for making the resource available	Arkivverket
contributor	Contributor	entity responsible for	- (ikke aktuelt for

Element name	Label	Definition	Data
		making contributions to the resource	arkivverket.no)
date	Date	point or period of time associated with an event in the lifecycle of the resource	2015-01-01 2015-05-06 (Man kan velge ulike datoer her, for eksempel dato for siste endring eller dato for opprettelse av nettsiden. Dette kalles subelementer, og fungerer som en spesifisering av elementet. Dublin Core-standarden tillater utvikling og bruk av slike subelementer.)
type	Type	nature or genre of the resource	nettsted
format	Format	file format, physical medium, or dimensions of the resource	tekst/html
identifiser	Identifier	unambiguous reference to the resource within a given context	http://arkivverket.no/
source	Source	related resource from which the described resource is derived	Arkivverket
language	Language	language of the resource	no
relation	Relation	related resource	riksarkivet.no digitalarkivet.no
coverage	Coverage	spatial or temporal topic of the resource, the spatial applicability of the	Norge

Element name	Label	Definition	Data
		resource, or the jurisdiction under which the resource is relevant	
rights	Rights	information about rights held in and over the resource	Offentlighet og gjenbruk iht. offentlighetsloven.

Ettersom Dublin Core-elementene her er for et nettsted, har jeg også skrevet dem i HTML. HTML-koden kan inkluderes i <head>-delen av HTML-dokumentet (Leary, 2015). Konsekvent bruk av Dublin Core-elementer på hele nettstedet vil kunne være et virkemiddel på veien mot å gi brukerne gode og relevante søkeresultater.

```

<meta name="DC.Title" content="arkivverket.no">
<meta name="DC.Creator" content="Arkivverket">
<meta name="DC.Subject" content=" Forside nettsted arkivverket.no ">
<meta name="DC.Description" content="Arkivverket.no er nettstedet til Arkivverket (Riksarkivet og statsarkivene) i Norge.">
<meta name="DC.Publisher" content="Arkivverket">
<meta name="DC.Date.Created" content="2015-01-01">
<meta name="DC.Date.Lastmodified" content="2015-05-06">
<meta name="DC.Type" content="nettsted">
<meta name="DC.Format" content="text/html">
<meta name="DC.Identifier" content="http://arkivverket.no/>
<meta name="DC.Source" content="Arkivverket">
<meta name="DC.Language" content="no">
<meta name="DC.Relation" content=" http://riksarkivet.no/>
<meta name="DC.Relation" content=" http://digitalarkivet.no/>
<meta name="DC.Converage" content="Norge">
<meta name="DC.Rights" content="Ikke unntatt offentlighet">

```

Illustrasjoner (designdokumenter)

Oppgaveteksten spesifiserer at det skal utformes nødvendige designdokumenter for informasjonsarkitekturen. Dette skal være både *blueprints* og *wireframes*. Antallet designdokumenter er valgfritt, men skal være tilstrekkelig til å formidle hvordan arkitekturen skal fungere på et ferdig implementert nettsted.

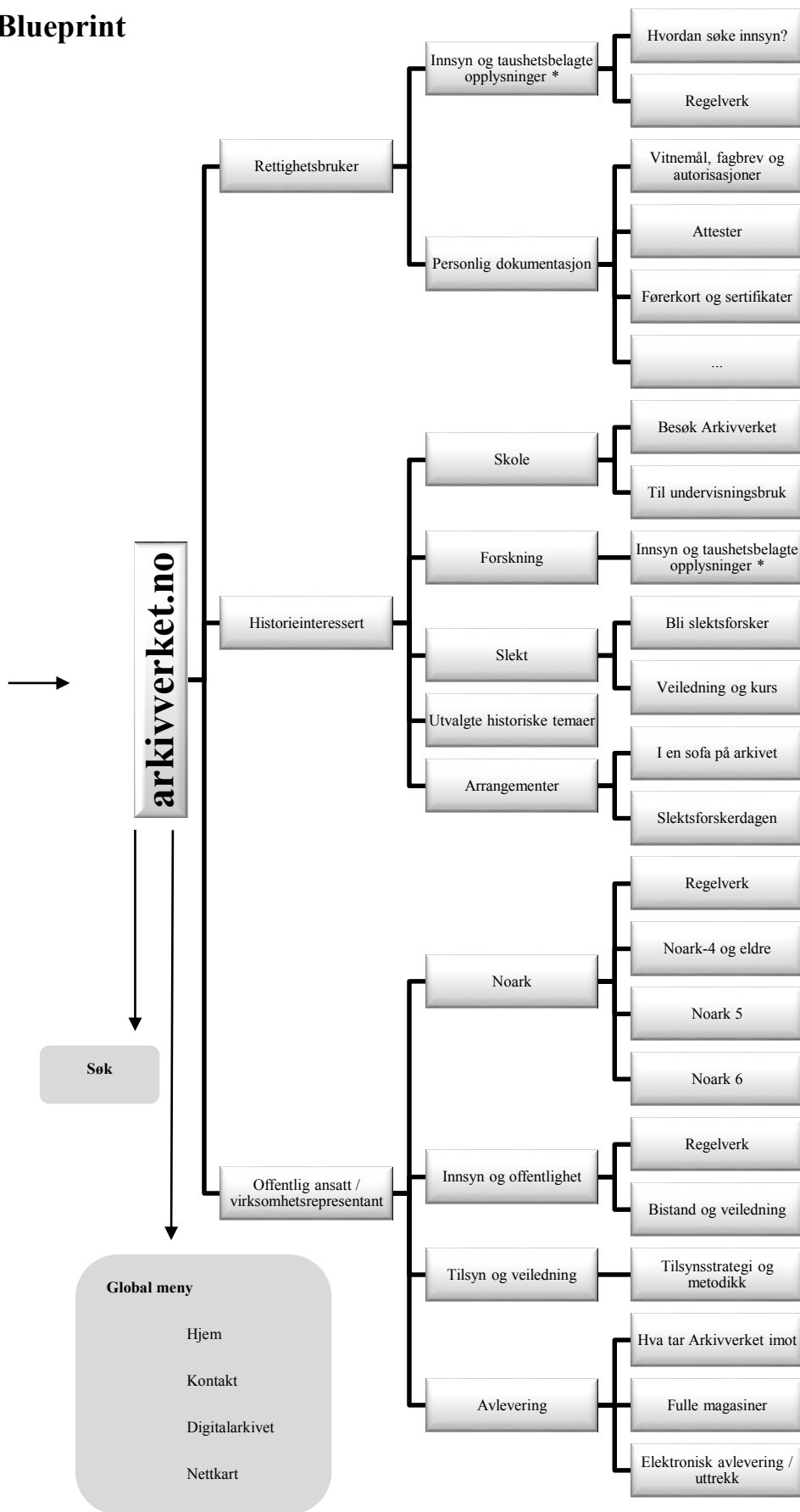
Målet med bruk av designdokumenter er å kommunisere tydelig hvordan informasjonsarkitekturen er tenkt. I mange tilfeller kan det være lettere å gjøre dette med illustrasjoner enn kun med tekstbeskrivelser av arkitekturen. Det er imidlertid ingen regel som sier at informasjonsarkitekturen må formidles på den ene eller den andre måten. Hva som vil fungere best avhenger av situasjonen, ens egne kommunikasjonsevner og mottakers preferanser. (Morville & Rosenfeld, 2007, s. 295).

En *blueprint* kan sammenliknes med et nettkart. Den skal vise hvordan de ulike sidene på nettstedet henger sammen, hvordan navigasjon skal fungere, hvordan organiseringssystemet er tenkt osv. Slike skisser kan lages på et høyt nivå eller på lavere nivå, avhengig av hva man ønsker å beskrive. Høynivåskisser er nyttige når man på overordnet nivå vil vise hvilken tilnærming man har valgt. En informasjonsarkitektur som skal forklares i det fulle, vil trenge skisser på flere nivåer, i tillegg til wireframes og tekstlige beskrivelser. (Morville & Rosenfeld, 2007, s. 296). Til denne besvarelsen har jeg laget en høynivåskisse som skal illustrere de øverste nivåene i informasjonsarkitekturen.

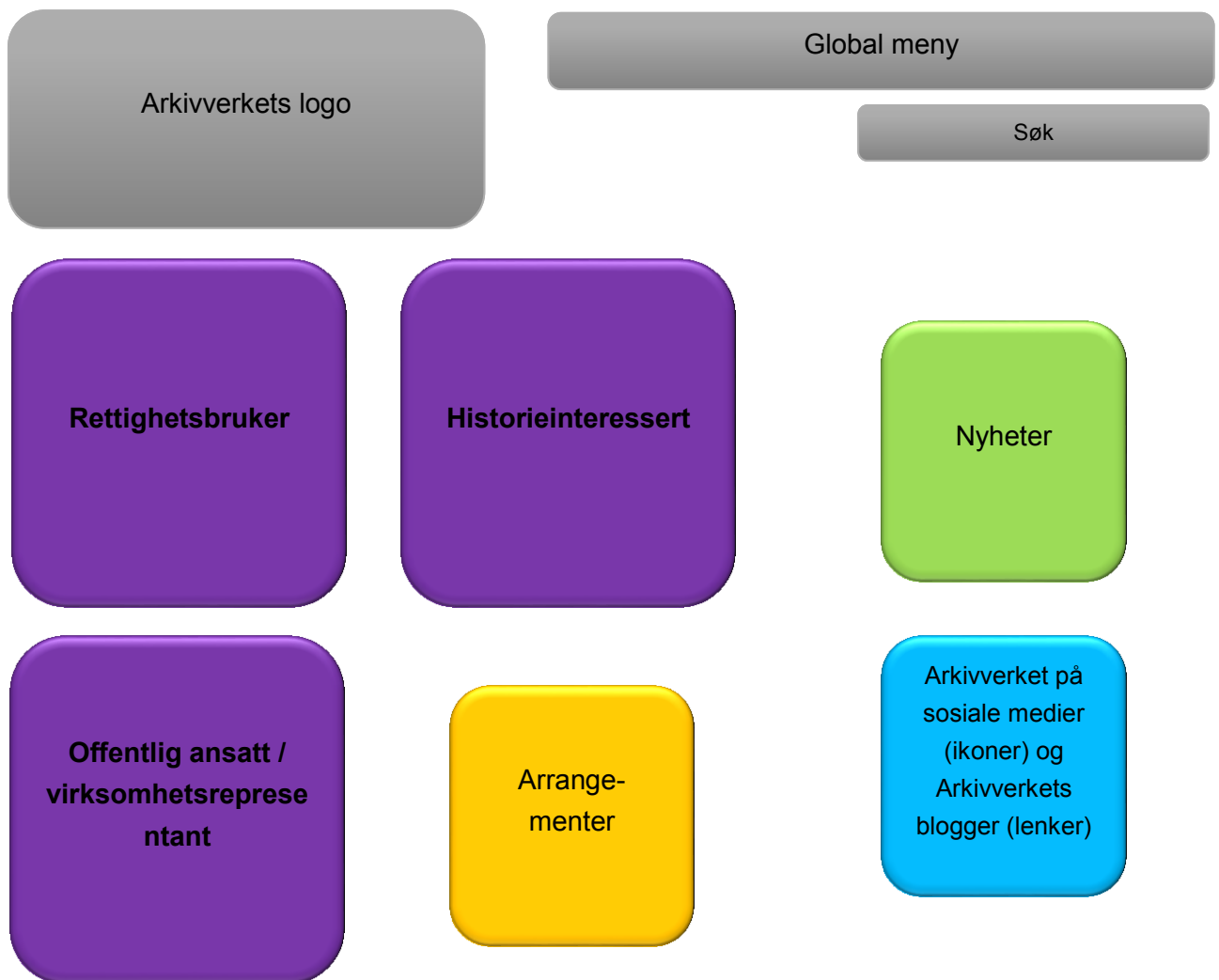
En wireframe har en annen rolle enn en blueprint. En wireframe viser hvordan en individuell side eller sidemal bør se ut fra et informasjonsarkitekturperspektiv. Wireframes lages som regel kun for de viktigste sidene på nettstedet. (Morville & Rosenfeld, 2007, s. 307). Jeg har laget en wireframe for nettstedets første side, ettersom det er her jeg vil gjøre den største (visuelle) forandringen.

Det finnes en rekke verktøy man kan bruke for å lage begge typer skisser nevnt over. Jeg har kun brukt MS Word, ettersom jeg ikke har mer spesialiserte verktøy tilgjengelig. Skissene følger på de to neste sidene.

Blueprint

Wireframe, arkivverket.no, første side

Skissen over innebærer en stor forenkling fra i dag. Arkivverket har i dag en førsteside med veldig mye informasjon. Dette kan være hensiktsmessig, men kan også virke overveldende på besøkende.

Figurene i skissen over er ment å skulle være klikkbare og dermed ta brukeren videre nedover i hierarkiet. Figurene kan godt også inneholde mer informasjon enn det som er skrevet i skissen over. For eksempel kan man under «Historieinteressert» tilføye undervalgene («Skole», «Slekt» osv.) som fremgår av blueprinten. Dette kan også lages slik at disse valgene kun vises hvis man holder pekeren over figuren.

Den globale menyen vil kun vise de aktuelle merkelappene («Hjem», «Nettkart» osv.)

Det er også et alternativ å legge til et område på førstesiden som viser snarveier til de områdene på nettstedet som brukere oftest besøker – igjen ville data fra brukerundersøkelser vært verdifulle i arbeidet med informasjonsarkitekturen.

Oppsummering

I denne andre delen av eksamensbesvarelsen i emnet Informasjonsarkitektur ved Høgskolen i Oslo og Akershus har jeg tatt for meg nettsidene til Arkivverket, arkivverket.no, slik jeg også gjorde i den tidligere innleverte besvarelsen.

Besvarelsen består av mine svar på spørsmålene som er gitt i oppgaveteksten. Jeg har forsøkt å besvare spørsmålene med et realistisk scenario i bakhodet, det vil si et scenario der Arkivverket har bestemt seg for å revidere nettstedet med økt brukervennlighet for øyet. Dette gjør muligens svarene og skissene mine lite innovative, men likevel forhåpentligvis mulige å gjennomføre, helt eller delvis, i praksis.

Kilder

ISO (2011). ISO 15836:2009. *Information and documentation – The Dublin Core metadata element set*. Genève: International Organization for Standardization.

Leary, K. (2014). *Working With Dublin Core Metadata*. Tilgjengelig 6. mai 2015 via <http://www.kevinleary.net/working-dublin-core-metadata/>

Morville, P. & Rosenfeld, L. (2007). *Information Architecture for the World Wide Web*. Sebastopol: O'Reilly Media Inc.